

M.

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. **1** -195**2**

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

Maandoverzicht no. 1 - 1952

V E R T R O U W E L I J K

I N H O U D

I	Communisme Internationaal	blz.	1
II	Activiteit van de CPN en haar Hulporganisaties	"	3
III	Vakbeweging	"	11
IV	Andere stromingen	"	13
V	Indonesië	"	15
VI	Overzicht Stakingen Januari 1952	"	17

Bijlagen: 2.

HOOFDSTUK I: COMMUNISME INTERNATIONAAL

Vredespolitiek van Moskou

De actieradius van het communisme kon de laatste weken aanzienlijk worden vergroot. Het vraagstuk van oorlog en vrede werd dramatischer dan tevoren aan de orde gesteld, waarbij de brandpunten van een strijd in materieel en ideëel opzicht zeer duidelijk in Frankrijk en Duitsland liggen. Wederom is gebleken hoe Moskou's "vredespolitiek"-op-lange-termijn belangrijke tactische voordelen weet te behalen uit een westers bestel, dat politiek, militair en economisch zoveel tegenstrijdigheden vertoont. Het Kremlin kreeg juist nu vele rijpe vruchten van deze tragische tweespalt in West-Europa in de schoot geworpen.

De hooglopende, emotionele debatten in de Franse Volksvertegenwoordiging, gevoerd n.a.v. de Westerse verdedigingsplannen, verschaften de stalinistische agitatie en propaganda nieuwe impulsen. De Franse communisten, gewapend met de internationaal verplichtgestelde leuze voor nationale onafhankelijkheid, behoefden zich nauwelijks in te spannen om het oude Franse wantrouwen jegens Pruisisch Duitsland aan te wakkeren. Een compromissenpolitiek, met de Franse socialisten als doorslaggevend gewicht op de wip, moest voorlopig de Atlantische veste nog vóór haar voltooiing tegen ineenstorting behoeden.

De communistische actie tegen Duitslands herbewapening is in een nieuwe fase van ontwikkeling getreden door het initiatief van de U.S.S.R.. Bij monde van Otto Grotewohl, premier van de Duitse Democratische Republiek, is het voorstel gedaan om de hereniging van West- en Oost-Duitsland op de tweede plaats te stellen en allereerst bij de bezettende mogendheden te ijveren voor het sluiten van een vredesverdrag. Dit betekent een volledige ommezwaai in de tot heden gevolgde tactiek. De Republiek van Bonn heeft dit plan van de Sowjet-Unie, waarvoor Grotewohl als spreektrumpet fungeert, gequalificeerd als een nieuwe propagandatruc. De bedoelingen, welke Moskou met dit nieuwe voorstel heeft, zijn nochtans van verstrekkende aard. Indien het Westen zou worden gewonnen voor het denkbeeld van een vredesverdrag, nog voor dat het probleem van de Duitse eenheid aan de orde zal zijn gesteld, dan bereikt Sowjet-Rusland hiermede, dat de behandeling van het vraagstuk der Westeuropese defensie zinloos wordt. De Russische buitenlandse politiek heeft het kennelijk nuttig geoordeeld om deze troef thans uit te spelen, nu de weerzin tegen een Europees leger onder dreigende hegemonie van Duitsland in West-Europa, en wel zeer heftig in Frankrijk, tot uiting is gekomen. Niet-communistische waarnemers merkten n.a.v. de debatten in de Franse Assemblée op, dat de doorsnee-Fransman het Russische gevaar niet, of veel minder acuut acht dan het Duitse.

Op vrij grote schaal,

Scholingsproblemen.

In een vorig maandoverzichts werd onder Hoofdstuk II aandacht gewijd aan een veranderd inzicht van het dagelijks bestuur der C.P.N. inzake de politieke scholing. Zoals bekend, werd de scholingsleider G.J. Harmsen van die post ontheven onder het verwijt dat hij zich "op sectarische wijze" te veel in de theorie had verdiept, zulks ten koste van de praktijk. Hoezeer de leiding van de communistische partij in Nederland in deze kwestie misbruik maakte van haar macht tot persoonlijke discriminatie, treedt aan den dag, wanneer dit ingrijpen wordt vergeleken met de maatregelen van communistische leiders in het buitenland. Het gaat hier n.l. niet om de goede of slechte eigenschappen van een bepaalde scholingsleider, maar om het feit, dat de C.P.N. evenals haar zusterpartijen elders internationale richtlijnen moet volgen. In het buitenland kan de bij de scholing gebezigde leerstof evenmin de goedkeuring wegdragen van de communistische partijleiders. In verschillende landen, zowel in Oost- als in West-Europa, hebben de kopstukken van de communistische partijen in de afgelopen maanden het scholingsprobleem behandeld. De critiek tegen de tot dan toegepaste scholing kwam overeen met die, welke het Dagelijks Bestuur der C.P.N. contra Harmsen heeft geformuleerd. In Frankrijk beveelt het centraal comité der communistische partij sedert September 1951 de "individuele studie" aan. In het bijzonder wordt daarbij de bestudering van de werken van Maurice Thorez aanbevolen. Niet langer staat de "Geschiedenis van de Communistische Partij der Sowjet-Unie (bolsjewiki)" op de eerste plaats. Ook in Tsjecho-Slowakije prevaleert thans bij de partijscholing de bestudering van de geschiedenis der c.p. in eigen land. Het Kominformweekblad d.d. 18-1-52 mispreeft het tot dusver toegepaste scholingssysteem, omdat "de studie der Marxistisch-Leninistische theorie niet wordt verbonden met de huidige politieke en economische taken van de partij". In Polen besliste het centraal-comité der (Communistische) Arbeiderspartij, dat concrete en actuele vragen inzake het zesjaren-plan de scholing moeten beheersen. Geeëst wordt politieke onverzoenlijkheid en offensieve kracht jegens de klasse-vijand. Ook hier is het bekende boek "Geschiedenis der C.P.S.U. (b)" naar de achtergrond geschoven.

In Oost-Duitsland is het vraagstuk van de scholing eveneens aan de orde gesteld in de onlangs gehouden zevende bijeenkomst van het bestuur der S.E.D.. Aangedrongen wordt op verbetering van de totaal ontoereikende scholing van staats- en bestuursfunctionarissen der Duitse Democratische Republiek. Als basisscholingsmateriaal wordt aanbevolen het bestuderen van de Duitse Arbeidersbeweging aan de hand van werken van Lenin, Ulbricht en Pieck. De aanwijzingen, welke in België door de partij zijn gegeven ten aanzien van de scholing, bevestigen mede, dat het zwaartepunt van de opvoeding van par-

VERTROUWELIJK

tijleden in het Westen moet vallen op politiek agitatorisch terrein. Al deze "correcties" dragen een uitgesproken opportunistisch karakter.

De Economische Conferentie te Moskou.

In aansluiting op de dezerzijds gemaakte opmerkingen over de betekenis van de in April a.s. te Moskou te houden Internationale Economische (vredes) Conferentie, dient te worden vastgesteld, dat het Kremlin thans alle publicatiesluizen heeft geopend ter aanbeveling van dit overleg van "specialisten". In de organen van de nationale communistische partijen, zowel als in de internationale periodieken (Kominformkrant, "Nieuwe Tijd", News, Sowjet-Weekly en andere) wordt nu aanhoudend en vrij uitvoerig propaganda voor bedoelde conferentie gemaakt. Nog onlangs heeft het communistische maandblad "News" herinnerd aan het nut van internationaal be- raad door "professionals". Deze specialisten dienen met el- kander internationaal contact te zoeken in dienst van de we- reldvrede. In dit verband zij er nog op gewezen, dat de We- reldvredeesraad tijdens zijn zitting van Februari 1951 reeds een pleidooi voerde voor conferenties van het slag als de komende in Moskou en voor een internationale conferentie van medici (zie ook hoofdstuk II onder Mantelorganisaties).

HOOFDSTUK II: ACTIVITEIT VAN DE C.P.N. EN HAAR HULPORGANISATIES.

AMBTENARENVERBOD.

Sinds de hernieuwde afkondiging van het zgn. Ambtenaren- verbod is gebleken, dat de leden van de C.P.N. en die van haar mede door dit verbod getroffen hulporganisaties ener- zijds pogen de opheffing te bewerkstelligen, anderzijds trachten de toepasselijk-verklaring ervan voor personeel van provincie en gemeente te voorkomen.

Het verbod zal bij toepassing de positie van de C.P.N. en van de E.V.C. in overheidsinstellingen aantasten. Indien het van kracht zou worden voor ambtenaren van lagere publiek- rechtelijke organen, dan zal vooral in Amsterdam de terug- slag worden gevoeld, aangezien de Partij en de E.V.C.-B.N.O.P. aldaar massale aanhang hebben.

Vooraf het C.P.N.-district Amsterdam, met zijn sterke afdeling "Overheid", onderverdeeld in "bedrijfsgroepen", zal daarvan en organisatorisch en financieel ernstig nadeel moeten ondervinden.

Bij verdere toepasselijk-verklaring van de verbodsbepa- lingen zal de E.V.C. worden getroffen, in de bij die centrale aangesloten Bond van Nederlands Overheids Personeel. Hier

VERTROUWELIJK

zullen ook buiten Amsterdam de nadelige gevolgen worden gevoeld. Het verdere voortbestaan van de B.N.O.P. wordt immers onder die omstandigheden onmogelijk gemaakt.

In de toekomst zal de C.P.N. zich mogelijk verzetten tegen een ongewenste situatie, die wordt veroorzaakt door het in werking stellen van het onderhavige verbod. Afgezien van het derven van hun openlijke geldelijke en propagandistische steunverlening zal de partij op de partijgenoten in overheidsdienst de directe greep - uit hoofde van partijdiscipline en partijcontrole - bezwaarlijk kunnen handhaven.

Het staat nog geenszins vast, welke richtlijnen de Partij (c.q. de daarvoor in aanmerking komende hulporganisaties) zal geven aan hen, die door het verbod dreigen te worden getroffen.

Protestacties tegen het Ambtenarenverbod vinden voortgang. Het laat zich aanzien, dat de communistische afgevaardigden in de lagere bestuurscolleges (Prov. Staten, Gemeenteraden) zich energiek zullen verzetten tegen het voorstel tot doorvoering van het verbod in de lagere publiekrechtelijke organen. Bij de interpellatie WAGENAAR, op 5-2-1952 in de Tweede Kamer gehouden, werd de C.P.N.-motie inzake het intrekken van het nieuw-uitgevaardigde ambtenarenverbod met 62 tegen 7 stemmen verworpen.

De heruitvaardiging heeft in de C.P.N. en de overige aangewezen organisaties verwarring en ongerustheid teweeg gebracht. Enkele betrokkenen zijn van mening, dat zij binnen afzienbare tijd zullen worden ontslagen. Teneinde zulks te voorkomen hebben sommigen bedankt voor het lidmaatschap van een of meer der "verboden" organisaties.

WEDEROM EEN OPVALLEND ROYEMENT.

De banvloek van de Partij heeft opnieuw een toegewijd functionaris getroffen, thans de intellectuele voormalige tweede redacteur van het opgeheven communistische weekblad "Voorwaarts" en C.P.N.-gemeenteraadslid van Amersfoort W. van Apeldoorn. Alhoewel hij reeds eerder bloot stond aan partij-critiek (hetgeen overigens in de C.P.N. tot de goede gewoonten behoort), weken zijn gedragingen thans blijkbaar dermate af van de huidige partijlijn, dat het partijbestuur tot zijn royement overging.

Zoals reeds herhaaldelijk plaats vond, werd ook het doopceel van deze "deviationist" in De Waarheid gelicht. Hier werd hem onjuiste toepassing van de voorgeschreven huidige communistische tactiek verweten. De beschuldiging, tegenstander te zijn van de door de C.P.N. bevolen massapolitiek (i.c. samenstellen van bloklijsten voor de verkiezingen), wordt betiteld als het betrachten van een "burgerlijk schijn-radicalisme".

De Partij heeft beweerd dat Van Apeldoorn eertijds geweigerd heeft zijn zetel als gemeenteraadslid ter beschikking van de C.P.N. te stellen. In zijn verklaring, afgelegd tijdens een zitting van de Amersfoortse gemeenteraad, ontkende hij zulks nadrukkelijk en noemde iedere publicatie terzake onjuist. Van Apeldoorn deelde ter zitting mede, dat de burgemeester zijn bedanken als raadslid tegemoet kan zien. Behalve Van Apeldoorn heeft ook het tweede Amersfoortse gemeenteraadslid K. ter Burg in de raad aangekondigd zijn functie binnenkort te zullen neerleggen. Laatstgenoemde deelde mede voor de C.P.N. te hebben bedankt.

HERDENKINGEN.

Aan de jaarlijks terugkerende herdenking van de sterfdag van Lenin (21 Januari 1924) wijdde de C.P.N. enige openbare vergaderingen. Voor het overige beperkte de Partij zich tot een kort memoreren van Lenin's verdiensten door sprekers op vergaderingen en tijdens filmvoorstellingen, niet speciaal voor dit doel belegd.

Het (communistische) "Herdenkingscomité Februari-staking 1941" wekte evenals in vorige jaren partijgenoten en andersdenkenden op tot deelneming en adhaesiebetuiging aan een openbare herdenking van de Februaristaking op Zondag 24 Februari a.s. te Amsterdam. Op 24-2-1952 verscheen in de partijkrant een lijst van adhaerenten, onder wie Prof. C.W. de Vries en Ds W.S. van Dalen. De burgemeester van Amsterdam heeft echter de herdenking, op de wijze zoals de communisten zich deze voorstelden, verboden. Wel werd toegestaan op Maandag 25 Februari, des morgens om negen uur bloemen te leggen bij het daartoe tijdelijk op te richten monument aan het Jonas Daniel Meijerplein, al daar.

TWEE PARTIJDOCUMENTEN.

Op 26 Januari j.l. publiceerde "De Waarheid" in verkorte vorm het reeds geruime tijd in uitzicht gestelde ontwerp van een nieuwe Beginselverklaring van de Communistische Partij van Nederland. De verschijning van een brochure met de volledige tekst is aangekondigd. De Partij ontwikkelde bij deze gelegenheid met het onderhavige Waarheid-nummer een grote colportage-activiteit. Daaraan verleenden ook de diverse kopstukken hun medewerking. De opdracht luidde 50.000 exemplaren aan de man te brengen. Blijkens de verantwoording werden er 42.095 verkocht.

Behalve dat hier een nieuw "Ontwerp-Beginselverklaring" werd gepubliceerd, bracht de C.P.N. tevens onder de titel "De Grondslagen van de Democratische Volksstaat" de voor Nederland begeerde staatsinrichting, wanneer de communisten aan de macht zullen zijn gekomen. De publicatie van een dergelijk project

is voor Nederland een novum. Voor zover bekend, vond een dergelijke publicatie nog nimmer plaats in een land, dat niet onder het rechtstreekse machtsbereik of de directe invloed van het Kremlin staat. Het valt op, dat hierin de term "Volksdemocratie" is vermeden. Het project is voor een deel ontleend aan de Grondwet voor de U.S.S.R..

DOELSTELLING.

Het verschijnen van een nieuw Ontwerp-Beginselprogramma is noodzakelijk geworden, omdat het bestaande - opgesteld in het najaar van 1945 - reeds enige jaren verouderd was tengevolge van de nationaal zowel als internationaal ingrijpend veranderde politieke, militaire en sociaal-economische omstandigheden. Niet in de laatste plaats komt de publicatie daarvan tegemoet aan een in de partijleiding, evenals door partijleden gevoelde behoefte. Het document verschaft de leden het nodige inzicht in de doeleinden van het communisme. Het levert tegens argumentatie voor de propagering van de communistische wereldbeschouwing.

GRONDSLAG.

In de toelichting wordt vermeld, dat het ontwerp geen abstracte omschrijving van de theoretische grondslagen van het communisme geeft. De C.P.N. zegt, dat het programma zich een beperkter doel stelt, nl. een uiteenzetting te geven van wat het "socialisme" de Nederlandse werkende bevolking brengen zal en welke de weg is, waarop de C.P.N. haar wil voorgaan. Moge dit de strategische waarde van het program zijn, de tactische manifesteert zich in het streven om het communistische vredesoffensief te motiveren en voorts in het verbreiden en verdedigen van alle door de Sowjet-Unie geponeerde stellingen van principieel en opportunistisch karakter.

INHOUD.

Het Ontwerp-Beginselprogram blijkt te zijn samengesteld uit denkbeelden en plannen, zoals deze in het tijdvak 1945-1952 werden vastgelegd, o.a. in de C.P.N.-brochure "Welvaart voor een Nieuw Nederland" (1948) en in de derde aflevering van het door het Partijbestuur samengestelde "Leerboek voor de Arbeidersbeweging" (1951). Met de uitgave van de brochure "Welvaart voor een Nieuw Nederland" opende de C.P.N. in overeenstemming met de internationaal-communistische partijlijn het offensief tegen het in 1948 op gang komende Marshall-hulpprogram. Naar gelang de Amerikaanse tussenkomst in Europa, eerst op economisch, later op militair terrein in kracht en omvang toenam, spitste zich de communistische agitatie tegen de defensieve machtsbundeling van het Westen toe. Het voren genoemde Welvaartsplan voorzag uiteraard niet in deze gewij-

VERTROUWELIJK

zigde omstandigheden en het diende te worden vervangen door een geschrift, samengesteld door een speciale commissie, dat voor de Nederlandse communistische partij de huidige internationale actie stimuleert.

De Britse Communistische Partij publiceerde in een brochure onder de titel "The British Road to Socialism" (Januari 1951) een aantal denkbeelden van gelijke strekking als het C.P.N.-Ontwerp-Beginselprogram, dat voorzien werd van een nagenoeg gelijkkluidend opschrift, nl. "De Weg naar Socialistisch Nederland". Zowel in "The British Road to Socialism" als in "De Weg naar Socialistisch Nederland" hebben de resp. communistische partijleiders verklaard, dat het hier niet gaat om het ontvouwen van een program, dat op de eerste plaats is bedoeld ter ondersteuning van een verkiezingscampagne. Ongetwijfeld heeft zeer waarschijnlijk in beide landen het feit, dat verkiezingen aanstaand zijn of waren, mede gegolden, doch de inhoud der geschriften is, alhoewel mede door het Partijbestuur daarvoor bestemd, stellig niet uitsluitend als verkiezingspropaganda te beschouwen. De werking van het Nederlandse program reikt over de a.s. verkiezingen heen.

DE PROPAGANDISTISCHE WAARDE.

De vraag rijst, welk nuttig effect de partijleiding van deze publicatie verwacht. Het is in ieder geval zeker, dat de C.P.N., thans uitvoerig gedocumenteerd, aan Moskou toont, dat zij stipt en loyaal de internationale koers van het Stalinisme volgt. Zij wenst (of moet) zich ook in het openbaar vereenzelvigen met de zaak van Sowjet-Rusland. De Partij riskeert hiermede, dat minstens buiten de C.P.N. en buiten de kring der geestverwanten protesten rijzen tegen deze onverholen uitingen van onvoorwaardelijke discipline aan het Kremlin. Zij loopt tevens het gevaar, dat zij met haar publicatie van "De Grondslagen van een Democratische Volksstaat" zeker buiten eigen kring en mogelijk zelfs daarbinnen weerstanden oproept. Het project herinnert teveel aan de "Volksdemocratie", al wordt deze aanduiding, zoals gezegd, angstvallig weggelaten. Terstond heeft de partijleiding op de tegenkanten van de niet-communistische pers gereageerd. Zij poogt met klem van redenen en drogredenen in te gaan tegen de reeds betoonde aversie. Evenals in de beide ontwerpen reeds geschiedde, tracht zij ook in de gecommenterde persoverzichten de argumenten van de tegenstanders als leugens te kwalificeren.

IN STRIJD MET DE STATUTEN 1945?

In gevolge artikel 11 lid 2 van de nog geldende Statuten der C.P.N. (1945), dienen de vaststelling, veranderingen en wijzigingen in de Beginselverklaring door het Partijcongres te geschieden. Het "Ontwerp-Beginselprogram" en de proeve

van "De Grondslagen van de Democratische Volksstaat" zijn evenwel bekend gemaakt, zonder de aankondiging óf en wanneer deze stukken, op grond van de hier aangehaalde statutaire bepaling in een Partijcongres aan de orde zullen worden gesteld. De verdere verbreiding van de inhoud dezer beide projecten in een op korte termijn te verschijnen partijbrochure wekt het vermoeden, dat de leiding van de C.P.N. zich voorshands aan deze verplichting niet veel gelegen zal laten liggen. Het is aan gerede twijfel onderhevig of de ontwerp-redactie door een definitieve tekst zal worden vervangen, al werd in December j.l. terloops in "De Waarheid" aangekondigd dat de partij haar volgende Partijcongres na de verkiezingen van 1952 zal houden.

FINANCIËLE OFFERS VOOR HET COMMUNISME.

Wat verlangt de C.P.N. etc. aan geldelijke offers van een communistisch gezin (bv. bestaande uit man, vrouw en twee kinderen, van resp. 17 en 14 jaar, bij een verondersteld weekinkomen van 60 gulden? Ter beantwoording van deze vraag volgt hier een overzichtje. Vaste bedragen worden daarin afzonderlijk vermeld. Voor de speciale acties werd zo nauwkeurig mogelijk een totaal bedrag vast gesteld. Het is duidelijk, dat specificatie daarvan i.v.m. de voorkeur van de betrokkenen niet mogelijk is.

Uitgaven voor	Man	Vrouw	Kinderen	Totaal
Lidmaatschap CPN bij weekinkomen boven f. 50.--	f. 0,50	f. 0,10		f. 0,60
Idem EVC	f. 0,65		f. 0,25 (alleen oudste)	f. 0,90
Idem NVB		f. 0,06		f. 0,06
Idem Vredesbeweging	f. 0,02	f. 0,02		f. 0,04
Idem ANJV		f. 0,04 (2x f. 0,02)		f. 0,04
Idem "Nederl.-USSR"	f. 0,07	f. 0,01		f. 0,08
Idem ABC	f. 0,10	f. 0,10 (voor het gehele gezin)		f. 0,10
Abonnement "De Waarheid"	f. 0,45			f. 0,45
Idem "Politiek en Cultuur"	f. 0,07			f. 0,07
Idem "Voor een duurzame Vrede"	f. 0,15			f. 0,15
Idem "Uilenspiegel"	f. 0,15			f. 0,15
Idem "Vrouwen voor Vrede en Opbouw"		f. 0,03		f. 0,03

VERTROUWELIJK

Idem "Vrede"	f. 0.08	f. 0.08
Idem "Jeugd"	f. 6.10	f. 0.10
Totaal der vaste uitgaven		<u>f. 2.85</u>

Regelmatig weerkerende bijdragen voor Verkiezingsfonds, L. de Visserzegels, collectes, filmvoorstellingen, Anton Struik Scholingsfonds, Jan Post Pers en Propagandafonds, Amnestie-comité Piet van Staveren, Vredesbeweging, brochures en boeken, openbare vergaderingen, feestavonden e.a. kunnen voor 4 personen minimaal worden begroot op een totaal van f. 1.50. Voor de huidige periode wordt bovendien medewerking verlangd inzake de financiering van de Verkiezingsabonnementen op "De Waarheid", de herdenking der Februaristaking 1941, de viering van de Internationale Vrouwendag (8.3.1952) en de Districts-verkiezingsconferenties, minimaal per week te begroten op f. 0.50.

Met de hierboven reeds vermelde som der vaste uitgaven bedraagt dan het totaal-generaal, per week geraamd f. 4.85.

Bijlage I Voor een overzicht van de huidige van kracht zijnde communistische financiële acties, wordt verwezen naar bijlage I.

MANTELORGANISATIES

Vredesbeweging

Met idealisme en, desgewenst, stichtelijke woorden gekruid, wordt het vredesvoedsel door de communistische koks op velerlei wijze toeberaid. Voor de massa zijn er de bekende petitionnementsacties, populaire kost, gebakken in "op kanonnen uitgespaarde boter". Aan de meer kieskeurigen, onder wie kunstenaars en intellectuelen die tot nu toe weinig eetlust toonden, worden meer exclusieve gerechten geserveerd: internationale congressen, zoals de economische conferentie te Moskou en een eveneens op het menu prijkkende bijeenkomst van medici.

Nog andere plannen ter accentuering van het wereldomvattende aspect der vredesbeweging tekenen zich af, t.w. internationale vakantie-uitwisseling van adhaerenten en herdenkingen van historische figuren (Victor Hugo, Gogol, Da Vinci e.a.).

Betreffende de activiteit hier te lande kan worden opgemerkt, dat vooraanstaande vredesfiguren hun betoogtrant meer en meer aanpassen aan de communistische demagogie. Ook hier een tegenoverelkaar stellen van de nood in arbeidersgezinnen en de als totaal onnodig gequalificeerde "oorlogsuitgaven". Tezeldertijd acht de Nederlandse Vredesraad het noodzakelijk nogmaals "elke" beïnvloeding te ontkennen. Volgens dit betoog heeft de beweging zich in woord, geschrift of daad nimmer uitgesproken voor een bepaalde godsdienstige, politieke of filosofische overtuiging. "Zij kiest niet tussen de twee grote of

VERTROUWELIJK

"de tientallen kleinere vormen van economische ordening, maar "richt zich tot alle mensen van goede wil. Daarbij laat zij "ieder in zijn eigen waarde. Juist door deze alomvattende stel- "lingname is de beweging zo gevaarlijk voor het handjevol mach- "tige lieden, die naar oorlog drijven. Aansluitende bij een "door henzelf met systeem gevoerde campagne tegen het commu- "nisme, wilden deze van het begin af de vredesbeweging in het- "zelfde verdomhoekje duwen. De massa van eenvoudige lieden, "die voor het voeren en ontketenen van een oorlog even noodza- "kelijk zijn als voor het behoud van de vrede, moest op deze "wijze worden geïsoleerd."

Regionale conferenties voor vrede en ontwapening, benevens "nationale vredesprijzen" moeten de (tanende) belangstelling gaande houden.

JEUGD.

Het Nederlands comité ter verdediging van de rechten van de jeugd besloot een nationale conferentie te houden op 5 en 6 Juli a.s.. De vijfde Juli werd uitgeroepen tot "Dag van Werken- de en Studerende Jeugd". Een net van jeugdcomités moet gevormd worden in bedrijven, scholen en de kunstenaarswereld. Populari- sering van de eisen "Vrede, werk, een goed loon, een woning en gelegenheid tot studeren" zal geschieden door middel van een handtekeningencampagne.

Een internationale conferentie ter verdediging van de jeugd zal in de tweede helft van dit jaar plaats vinden.

Ook de plannen voor een internationale bijeenkomst ter bescherming van de rechten van het kind nemen vastere vorm aan. Definitief werd besloten deze te Wenen te houden van 12-16 April a.s.. In het internationale initiatief-comité heb- ben o.a. de Nederlanders "Kees" Boeke en dr. H.J. Jordan zitting.

X X
X

De communistische pers critiseerde de voorgenomen op- richting te Leiden van een internationaal studenten-coördina- tie-secretariaat. Deze instelling, door "De Waarheid" betiteld als een instrument van scheurmakers, kwam tot stand als gevolg van een compromis tussen westelijke voor- en tegenstanders van samenwerking met de communistische I.U.S. (Internationale Unie van Studenten). Tijdens een in Januari j.l. te Edinburgh ge- houden "bewogen" conferentie van nationale studentenunies werd besloten geen nieuwe internationale studentenorganisatie te stichten. Genoemd secretariaat zal het contact tussen de stu- denten-unies in de Westelijke landen en de I.U.S. moeten ver- gemakkelijken.

IN KORT BESTEK

A.N.J.V.

De oplage van het orgaan "Jeugd" zou, volgens een artikel in dit blad, sinds Januari 1951 zijn verdubbeld.

Het hoofdbestuurslid Walraven maakte deel uit van een internationale jeugddelegatie naar Korea ter bestudering van "de door de UNO-troepen bedreven oorlogsmisdaden".

Tijdens een openbare propaganda-avond van een der kleinere afdelingen werd (een uitzondering in dit milieu) gecollecteerd voor een liefdadig doel, de reumatiekbestrijding.

"Nederland-U.S.S.R."

De landelijk voorzitter Th.U.de Vries maakte in December j.l. een studiereis door Hongarije.

De colportageprijs van het in nieuw gewaad gestoken verenigingsorgaan is verlaagd van een kwartje tot twintig cent.

Onder de titel "Zo is het in de Sowjet-Unie" verscheen in brochure-vorm een reisverslag van de arbeidersdelegatie welke in 1951 een bezoek aan Rusland bracht.

"Verenigd Verzet 1940-1945" startte 25 Januari j.l. met een ledenwerfcampagne. Motto: "Lichting Hannie Schaft - Aantreden".

"Nederlandse Vrouwen Beweging"

Vorbereidingen worden getroffen voor de viering van de Internationale Vrouwendag (8 Maart). Blijkbaar ligt het in de bedoeling zich te beperken tot plaatselijke bijeenkomsten en demonstraties.

HOOFDSTUK III: VAKBEWEGING.

BIJZONDERE ACTIE IN HOUTIGEHEGE.

In het vorig maandoverzicht is er de aandacht op gevestigd, dat van EVC-zijde een meer actieve bestrijding van de werkloosheid wordt gepropageerd, waarbij toestanden en gebeurtenissen in Frankrijk en vooral in Italië ten voorbeeld worden gesteld.

De actie in Houtigehage, gemeente Smallingerland wordt blijkens de vele artikelen en reportages daarover in "De Waarheid" gezien als een prijzenswaardig voorbeeld van zulk een actieve werkloosheidsbestrijding. Bij herhaling heeft "De Waarheid" gewezen op de mogelijkheid, ook elders soortgelijke acties te ontwikkelen, o.m. in Jubbega, gem. Heerenveen en in Amsterdam (herstelwerk aan wegen en woningen).

Zowel in de CPN als in de EVC wordt aangedrongen op de

VERTROUWELIJK

vorming van plaatselijke werklozen-comité's en op krachtige ondersteuning van initiatieven tot acties als die in Houtgehage. Gelet ook op de in vergaderingen gevoerde agitatie is deze plaatselijke actie van landelijke betekenis geworden. Met het oog hierop wordt hieronder een kort overzicht gegeven betreffende het verloop van deze actie-Houtgehage.

16 Januari '52: Op of omstreeks deze dag leggen drie communisten bezoeken af bij enige boeren, wonende aan de Parksterweg te Houtgehage. Zij vragen en verkrijgen toestemming deze Parksterweg, die particuliere eigendom is van enige, daaraan wonende veehouders, op te knappen.

Namen van deze bezoekers:

1. Reinder BARON, geb. 8-4-'07, voorzitter ^{C.P.N.} afd. Houtgehage;
2. Nicolaas PULTRUM, geb. 16-3-'27, districtsbestuurder CPN; en
3. Johannes VAN DER HEIDE, geb. 15-6-'98, lid EVC en vermoedelijk voorzitter van de plaatselijke afdeling van de Bond van Land- en Zuivelarbeiders (BLZ-EVC).

18 Januari '52: Op of omstreeks deze datum richten BARON, PULTRUM en VAN DER HEIDE, na met werklozen en DUW-arbeiders te hebben vergaderd, een actie-comité op, dat zich ten doel stelt de weg te herstellen.

19 Januari '52: Enkele jonge werkloze arbeiders brengen, in gezelschap van PULTRUM voornoemd, een bezoek aan het Gewestelijk Arbeidsbureau te Drachten. Zij verzoeken in de DUW te worden tewerkgesteld. Dit is in verband met hun jeugdige leeftijd afgewezen.

21 Januari '52: Een 14-tal werkloze landarbeiders en grondwerkers begint met het verbeteren van de Parksterweg. Het gevormde comité richt een verzoek tot het gemeentebestuur van Smallingerland om een toeslag op de door de werklozen genoten steun te verlenen, tot het loonpeil van het vrije bedrijf is bereikt.

Medewerkende omstandigheden:

1. de slechte toestand van de Parksterweg;
2. het ontbreken van een goede afwatering ter plaatse;
3. de particuliere eigendom van de weg;
4. het uitblijven van verbetering in de toestand;
5. medewerking van de boeren.

Snelle ondersteuning van de actie:

18 Januari '52: Reeds op deze Vrijdag werd 's middags in Houtgehage een filmmiddag georganiseerd. Vertoond werd de film "Een stukje grond" (succesvolle vrijheidsstrijd van een jonge Hongaarse boer tegen uitbuiting en grootgrondbezit). De BLZ-EVC organiseert met deze film een toernée op het platteland; volgens het programma moest de film op 17 Januari in Schagen en op 18 Januari in Oldeberkoop worden gedraaid. De vertoning in Houtgehage is dus ingelast.

VERTROUWELIJK

22 Januari '52: Vele CPN- en EVC-functionarissen bezoeken het werk. Onder hen: het CPN-Kamerlid BORST, in rode trui en de BLZ - hoofdbestuurder VAN DER SCHANS (10-2-'15) uit Scheemda.

25 Januari '52: Berend BLOKZIJL, landelijk voorzitter van de EVC spreekt op een door het actie-comité belegde openbare vergadering. Het CPN-raadslid Jan DE VOS zegt namens de CPN alle medewerking toe.

SCHORSING HOOFDBESTUURDER CHEVOFA.

Willem Gijsbertus Martinus NIELEN, (11-11-1904 Wormerveer, wonende Assendelft) is geschorst als voorzitter van het hoofdbestuur van de Chevofa, blijkens mededeling van dit hoofdbestuur met ingang van 12 Januari j.l..

Zijn privé-leven, speciaal ten aanzien van het huwelijk, acht het hoofdbestuur in strijd met de belangen van de arbeidersklasse. NIELEN werd op het 2e Congres van de Chevofa, gehouden op 13, 14 en 15 April 1951, tot voorzitter van het Chevofa-hoofdbestuur gekozen als opvolger van Ph. van Westen. Tevoren was Nielen propagandist van de Chevofa.

Hij is thans geroyeerd als lid van de CPN en heeft bedankt voor het lidmaatschap van de gemeenteraad te Assendelft.

HOOFDSTUK IV: ANDERE STROMINGEN

Verbond der Lage Landen

In de afgelopen verslagperiode heeft het "Verbond der Lage Landen" de aandacht getrokken door zijn d.d. 14 Januari j.l. aan President Truman gezonden "Open Brief".

Dit Verbond is medio 1951 ontstaan uit een fusie van "Nationaal Réveil" en de voornamelijk te Amsterdam optredende "Werkgemeenschap der Lage Landen".

De niet-politiek-extremistische doelstellingen van het Verbond zijn vervat in een program van tien punten, waarin o.m. aandacht wordt gewijd aan de "Vlaamse kwestie", aan de noodzaak van nauwe betrekkingen tussen Nederland en Zuid-Afrika en aan de eis tot het behoud van de Nederlandse soevereiniteit over Nieuw-Guinea.

In het Hoofdbestuur van het Verbond hebben o.m. zitting: Dr W.A. Veenhoven, voorzitter, en D. Tump, secretaris, beiden wonende te 's-Gravenhage.

Maandelijks verschijnt een Mededelingenblad. Het redactie-secretariaat van dit blad is gevestigd in Den Haag, Daguerrestraat 31. Door de thans te 's-Gravenhage en Amsterdam bestaande afdelingen worden geregeld lezingen en discussie-avonden belegd.

VERTROUWELIJK

In de laatste tijd wordt door het Verbond bijzondere activiteit ontwikkeld t.a.v. de kwestie Nieuw-Guinea. Op 26 November 1951 werd te 's-Gravenhage een "Nieuw-Guinea Appèl" gehouden. Dr W.A. Veenhoven voornoemd, en Ton Schilling, één van de initiatiefnemers van de midden November 1951 opgerichte Stichting "Veteranen Legioen Nederland", voerden o.a. het woord.

Ter motivering van de "Open Brief" vermeldt het Mededelingenblad van het Verbond (Januari 1952) onder het hoofd "Op de bres voor Nieuw-Guinea" o.m.:

"Het was uiteraard aan het Verbond bekend, dat Dr Drees een bezoek aan President Truman zou brengen en evenzeer was het Verbond zeer beducht voor deze samenkomst. Het Verbond achtte het aan zeer grote twijfel onderhevig of Dr Drees met voldoende kracht en nadruk voor de Nederlandse rechten inzake Nieuw-Guinea zou weten op te komen en daarom besloot het Verbond aan het Amerikaanse staatshoofd een geharnast schrijven te doen toekomen, vergezeld van een uitvoerig "memorandum", etc..

In deze toelichting wordt de Partij van de Arbeid aangeduid als vijfde colonne, die onophoudelijk wroet. Verder wordt nog opgemerkt:

"Hoe ernstig de misslagen van de Britse en Amerikaanse politiek ook mogen zijn geweest, onze ergste tijnd was binnen onze eigen grenzen. Onze halfslachtigheid, in het bijzonder de onstandvastige en vreesachtige houding der Nederlandse Regering was onvergeeflijk en getuigt van een gemis aan burgerlijke moed, dat in de man aan het stuur niet kan worden geduld" (Onderstreping dezerzijds)

Bijlage
II

In bijlage II zijn nog enkele zinsneden uit de "Open Brief" aan president Truman opgenomen.

x x

x

De Nederlandse pers heeft zich, voorzover zij aan de inhoud van de "Open Brief" aandacht heeft besteed, meest in afkeurende zin uitgelaten.

"De dwaasheid van de open brief der "Lage Landen" stijgt ten top als hij de Amerikanen om begrip vraagt, maar in dezelfde adem de Amerikaanse politiek uitscheldt als "morbid" (ziekelijk); "insipid" (smakeloos); "arrogant"; "short-sighted" (kortzichtig); "scandalous" (schandalig); "destructive" (afbrekend); en "hypocritical" (huichelachtig). In Amerika bestaat, wellicht nog meer dan in Nederland, absolute vrijheid van uitdrukking, maar het is waanzin een verzoekschrift ten gunste van Nederland in dergelijke taal te kleden", aldus schreef "De Volkskrant", dd. 4 Februari j.l..

In een bij de "Open Brief" gevoegd uitvoerig memorandum, waarin het probleem Nieuw-Guinea van verschillende zijden wordt gezien, wordt nog gesteld:

VERTROUWELIJK

"Het verschil tussen de Hollandse en Amerikaanse wijze van koloniseren kan in het kort als volgt worden geformuleerd: het beginsel der Hollandse kolonisatie was leven en laten leven, het resultaat der Amerikaanse kolonisatie was "dood en verderf voor de gekoloniseerde".

HOOFDSTUK V: INDONESIË.

Solidariteit

Toen het dagelijks bestuur van de C.P.N. in September 1951 van het partijbestuur de opdracht kreeg een ontwerp samen te stellen voor een nieuw beginsel-program der partij, kon verwacht worden, dat daarin ook de betrekkingen met Indonesië zouden worden opgenomen. Blijkens het gepubliceerde ontwerp is dit ook inderdaad het geval. De reeds bij herhaling in de maandoverzichten gesignaleerde verbondenheid van de communistische groeperingen hier te lande met die in Indonesië komt ook in dit ontwerp tot uitdrukking. De somunisten - aldus is daarin gesteld - komen op voor een volledige zelfstandigheid van Indonesië en verbinden hun eigen strijd met die van de revolutionnaire nationale en democratische volksbeweging in Indonesië. Beide richten zich tegen dezelfde vijand; het Amerikaanse en Nederlandse imperialisme.

In feite brengt het ontwerp niets nieuws; het bevestigt slechts een reeds bestaande solidariteit tussen de communistische bewegingen in Nederland en in Indonesië door ten aanzien van dit land hetzelfde program van eisen. Ook wordt één lijn getrokken t.o.v. andere gebeurtenissen in en met betrekking tot de volgens communistisch begrip koloniale en half-koloniale gebieden. Dit is ook bij herhaling vastgesteld. Een recent voorbeeld zijn bijv. de beschouwingen in "De Waarheid" over Tunis, conform het reeds eerder zowel door de somunisten hier te lande als in Indonesië ingenomen standpunt, dat dit land geheel vrij moet komen van Franse overheersing, van de koloniale uitbuiting, waaronder, naar het heet, ook het Indonésische volk nog steeds gebukt gaat.

"Perhimpunan Indonesia"

Tijdens vergaderingen van de met de C.P.N. één lijn trekkende "Perhimpunan Indonesia" (P.I.) wordt in de regel op hetzelfde stramien geborduurd. Tijdens de op 20 Januari j.l. te 's-Gravenhage gehouden jaarvergadering dezer Indonesische vereniging verklaarde de voorzitter van het hoofdbestuur, R.SUNITO, o.a., dat Indonesië wellicht nog meer dan vóór de soevereiniteitsoverdracht onder invloed staat van het Westerse kapitalisme. Indonesië, aldus deze spreker, is nog niet onafhankelijk te lanceren.

VERTROUWELIJK

en souverain. Terwijl de buitenlandse ondernemingen hoge dividenden uitkeren, lijdt het Indonesische volk honger.

Tijdens deze vergadering werd bevestigd, dat de P.I. contact onderhoudt met progressieve (lees: communistische) organisaties in Nederland, in Indonesië en in het buitenland. Tevens werd bevestigd, dat de - o.a. op instigatie van de P.I. opgerichte - "Panitera Peladjar dan Pemuda Indonesia", waarin communistische Indonesische studenten gegroepeerd zijn, contact onderhoudt met studentenorganisaties in Nederland, in Indonesië en in het buitenland. (Tot die in het buitenland dienen in de eerste plaats gerekend te worden de "International Union of Students" en de "World Federation of Democratic Youth". Enige tijd geleden zijn er plannen ontstaan om ook contact op te nemen met de Indonesische studenten in Amerika en in Japan.

Het orgaan van de P.P.P.I. is de "Warta Panitera" (Amsterdam).

15-2-1952

HOOFDSTUK VI: Voor het overzicht der stakingen in Januari 1952 zie blz. 17.

OVERZICHT DER STAKINGEN IN JANUARI 1952.

- 17 -

V
o
l
g
e
n

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging Vakbonden	Resultaat	
Transportbedr. Wed. Th. JONK te Purmerend.	Protest tegen het beleid van de bedrijfsleider, de lonen en de arbeidsvoorwaarden	De Centrale Transportarb. bond (NVV) en de Kath. Transport Arb. bond (KAB) trachtten te bemiddelen.	Geen resultaat. De stakers werden op één na ontslagen.	1.
DUW-objecten Orvelterveld en Mantinger- veld (gem. Westerbork).	Invoering nieuwe regeling t.a.v. het reisverlet.	BLZ-EVC stookte.	Geen resultaat. De eisen der arbeiders werden niet ingewilligd.	2.
Treksluiting-fabriek TREFAM te Amsterdam.	Loongeschil.	Geen	Geen resultaat. De staaksters werden ontslagen.	3.
NV Cartonage fabriek NEFAVER te Schiedam.	Protest tegen het uitschakelen van de verwarming door een werknemer, die in opdracht van de directie in het vertrek werkzaamheden moest verrichten.	Geen	Drie werkneemsters werden ontslagen.	4.

BIJLAGE I

LOPENDE FINANCIËLE ACTIES

	<u>Aanvang</u>	<u>Sluiting</u>	<u>Ben. bedrag</u>	<u>Opmerkingen</u>
Jan Postma- Pers en Propagandafonds	1945	geen	onbeperkt	
Anton Struik Scholingsfonds	22-6-46	geen	onbeperkt	
Verkiezingsfonds Campagne Verkie- zing 1952	2-9-51	25-6-52	f. 150.000	o. a. verkoop Louis de Visser-zegels
5e Aanvullende Obligatielening "De Waarheid"	2-9-51	31-12-51	f. 50.000	Inzameling duurt voort
Financiering Ver- kiezingsabonnemen- ten op "De Waarheid"	2-9-51	5 weken voor 25-6-52	f. 17.500	
Herdenking Febr.- staking 1952	beg. Jan. 1952	24-2-52	onbeperkt	Steunlijsten en onderlinge spaaracties
Districts-Ver- kiezingsconfe- renties	beg. Jan. 1952	ult. 25-6- 1952	onbeperkt	Steunlijsten
Geldinzameling t. b. v. het Amnestie- comité Piet van Staveren	Nov. 1950	geen	onbeperkt	
Vredesfonds t. b. v. het Landelijk Vredescomité	1951	geen	onbeperkt	
Hulp aan Korea (vnl. N. V. B. - actie)	zomer '51	geen	onbeperkt	Inzameling geld en goederen.

BIJLAGE II

(Citaten ontleend aan de "Open Brief" d.d. 14 Januari 1952
van het Verbond der Lage Landen aan President Truman
(onderstrepingen dezerzijds)

"Tenslotte wensen wij de bijzondere aandacht van de Amerikaanse Regering te vestigen op de volgende drie punten:

(a) "De informatie-bureaux en verdere propaganda organen van Uw ambassades geven voortdurend hoog op van de zegeningen, welke door de Marshall-hulp zijn verspreid. Ja, de kleine kinderen op school moeten lofzangen zingen ter ere van Marshall en de aartsengelen, die hem bijstaan, een heidense liturgie, die smaakt naar de aanbidding van het gouden kalf.
Wij ontkennen niet, dat deze hulp op zichzelf beschouwd, haar waarde heeft, maar wij vergeten evenmin, dat indien Oost-Indië voor ons land ware behouden, zij nauwelijks noodzakelijk zou zijn geweest".

(b) "De Nederlanders houden evenmin als de Fransen ervan, te worden gebezigd als instrumenten van Uw machtspolitiek. Het ogenblik is aangebroken om duidelijke taal te spreken. Is het Uw bedoeling om Uw vroegere fouten te herstellen en ons in het verre Oosten met rust te laten?
Indien niet, denkt gij dan dat een bondgenootschap met een natie, welke gij op deze minderwaardige wijze behandelt, enige waarde heeft? Wij wensen Uw bondgenoot te zijn, niet Uw satelliet en gij van Uw kant moet niet vergeten, dat een bondgenoot in de regel kan worden vertrouwd, maar dat men een satelliet dient te beschouwen als een verrader in de dop".

Wij wensen geen enkele stap van Dr Drees te accepteren, die eventueel zal leiden naar een verdere afstand van onze wettelijke rechten en ons daardoor naar de afgrond zal voeren.

Onze handen zijn onbevlekt, onze armen zijn sterk, onze energie is niet minder onbedwingbaar dan onze rechten onbetwistbaar zijn.
